

A. Χρήση ιστορικών προσώπων ως συμβόλων:

- **Καισαριών:** το αδικοχάμενο από την ιστορία πρόσωπο, ενσαρκώνει το "θλιμμένο πάθος".
- **Βερενίκες, Κλεοπάτρες:** τα επιφανή πρόσωπα που εξαίρει η ιστορία - επιφανειακή λαμπρότητα ματαιοδοξία.

Ρεαλισμός

- **Στ. 1 – 2,** η ακριβής αιτιολόγηση που ταιριάζει σε επιστήμονα, ιστορικό ή ιστοριοδίφη.
- **Στ. 3 – 4,** η ρεαλιστική εικόνα της ανάγνωσης.
- **Στ. 23 – 25,** η εικόνα της κάμαρας.

Λόγιοι γλωσσικοί τύποι:

- σοφοτάτη
- εν μέρει

B1. Ο Καβάφης στο συγκεκριμένο ποίημα μας κάνει κοινωνούς στο εργαστήρι του, μας εμπιστεύεται τα μυστικά της τέχνης του. Συγκεκριμένα μοιράζεται μαζί μας τη τεχνική της έμπνευσης και της δημιουργίας του ποιήματος του. Δηλώνει ότι αφετηρία υπήρξε η ιστορική ανάγνωση των επιγραφών των Πτολεμαίων κάτι που έκανε τόσο για ευχαρίστηση όσο και για να περάσει το χρόνο του. Ένα εξωτερικό ερέθισμα, η ελάχιστη αναφορά στο Καισαρίωνα, τον οδηγεί στον οραματισμό και στη σύνθεση του ποιήματος του. Ο Καβάφης υπερβαίνει το χώρο και το χρόνο με ιστορική ευσυνειδησία και έντο-

νο αισθησιασμό, θέλγεται από το Καισαρίωνα, ίσως εξαιτίας της ιστορικής του αφάνειας, της νεαρής ηλικίας, της ονειρώδους ομορφιάς καθώς και του δραματικού τέλους και προσπαθεί με το έργο του να το αποκαταστήσει στο χρόνο. Στο ποίημα επομένως του Καβάφη προβάλλεται η αυτοαναφορικότητα του ποιήματος, τα τρία στάδια δημιουργίας του, ανάγνωση – ερέθισμα, οραματισμός και γίνεται ένα ποίημα αισθητικής.

B2. Το πρώτο μέρος του ποιήματος (στ. 1 – 14) έχει ύφος αφήγησης με αντικειμενικό περιγραφικό χαρακτήρα σε πεζολογικό τόνο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα του ύφους αυτού είναι η ακριβολογική διάθεση "εξακριβώσω" (στ. 1), "συλλογή επιγραφών" (στ. 3 – 4) και η συσσώρευση επιθέτων "λαμπροί, ένδοξοι, κραταιοί, αγαθοεργοί" (στ. 6 – 7).

Το ύφος όμως στο δεύτερο μέρος (στ. 15 – 30) αντιτίθεται πλήρως προς το προηγούμενο καθώς ο αναγνώστης δίνει τη θέση του στο ποιητή και το πεζολογικό ύφος στο λυρικό, προσωπικό. Σε αρκετούς στοίχους κυρίως 18 – 26 το α' και β' πρόσωπο διαπλέκονται. Με τον τρόπο αυτό ο ποιητής διαλέγεται με το δημιούργημά του και σχεδόν ταυτίζεται μαζί του. Χαρακτηριστικά είναι και τα εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί καθώς και οι εικόνες που τονίζουν ακόμη περισσότερο το λυρικό ύφος.

Γ. Από την αρχή του συγκεκριμένου αποσπάσματος δηλώνεται η προτίμηση του ποιητή στα περιφρονημένα από την ιστορία πρόσωπα όπως είναι ο Καισαρίων, για τον οποίο γίνεται μια "ασήμαντη μνεία". Η ποίηση όμως δρα επανορθωτικά αποκαθιστώντας την αδικία της ιστορίας εις βάρος του μικρού Καισαρίωνα. Στη συνέχεια φανερώνεται η ενεργητική στάση του ποιητή, ο οποίος λειτουργεί ως πλαστοουργός μορφών, δίνοντας εξωτερικά αλλά και εσωτερικά γνωρίσματα στον αδικημένο ποιητικό ήρωα. Έτσι η τέχνη διαδραματίζει ωραιοποιητικό ρόλο διότι αποκαθιστά μια ιστορική αδικία μετατρέποντας το ιστορικό παρελθόν σε ποιητικό παρόν.

Δ. Αναφορές σε αξιοποιήσιμες φράσεις – κλειδιά του ποιήματος του Άθου Δημουλά:

- ♦ *"την άλλη φαντασία αγαπώ, αυτή που προσπαθεί ένα παρελθόν να ζωντανέψει"*.

Ο Καβάφης στο ποίημά του "Καισαρίων" διαβάζοντας μια συλλογή επιγραφών του παρελθόντος προσπαθεί να ζωντανέψει και να δημιουργήσει ένα ιστορικό πρόσωπο τον Καισαρίωνα μέσω της φαντασίας του.

- ♦ *"ζητώντας γύρω τους άρτιο ένα σύνολο να πλάσει"*

Εδώ έχουμε ακόμη μια αναφορά στο καβαφικό "Καισαρίωνα", διότι ο Καβάφης έχοντας ελάχιστες πληροφορίες για τον ποιητικό του ήρωα, προσπαθεί να σχηματίσει μια άρτια και ολοκληρωμένη εικόνα, αποκαθιστώντας μάλιστα την ιστορική αδικία.

- ♦ *"των αβεβαίων γεγονότων το αίσθημα, μέσα στο έργο της ενισχυμένο να περάσει"*

Η αποκατάσταση της ιστορικής αδικίας εις βάρος του Καισαρίωνα αφορά την προσπάθεια του ποιητή να ενισχύσει και να επιβεβαιώσει αμφισβητούμενα γεγονότα.

- ♦ *"τη δεσμευόμενη, την οδηγούμενη φαντασία"*

Ο Καβάφης δεν εμπνέεται από προσωπικά βιώματα αλλά από μια ιστορική αναφορά, η οποία είναι μικρή και ασήμαντη αφήνοντάς έτσι το περιθώριο να δράσει ελεύθερα η φαντασία του ποιητή.